

Krigstiden och folksjälén.

UNDER OVANSTÄNDE RUBRIK skriver br. Jalmar Furuskog i G. T. organet "Reformatoren" följande nog så klara fakta för den rådande andliga miljöförändringen. Vi kunna ej underlätta intaga detta i "Idag" ty det torde ej vara blott i de skandinaviska länderna, som foljderna, av den genomgånga kristiden givit sig tillkänna. Även här i Canada, såväl, som hos vår gränne i söder, har den lämnat allt för tydliga spår.

"Att de hårda åren under och närmast efter det stora världskriget medförde en ödesdigra sänkning av den folkliga kulturnivån är ju ett känt faktum. Vi leva ännu under inflytande av denna moraliska depression, ehuru åtskilligt tyder på att tillfrisknandet på allvar begynt.

Den genomgånga kristiden har lämnat ett fruktansvärt exempel på vad en materiell och andlig miljöförändring i själva verket kan utlösa för en genomgripande inverkan på folks andliga liv. Med det exemplet för ögonen är det svårt att icke se dem rätt som i det folkliga framtidsarbetet först och främst se ett miljöproblem. Kristiden sänkte den ekonomiska miljön, skärpte brodbekymren, fäste med suggestiv makt människornas uppmärksamhet vid de primitivaste levnadsproblemen — och människorna blev, följaktligen primitiva, deras hög och intresse kom att kretsa kring frågan "vad skola vi äta och dricka?" Kristiden öppnade oändliga möjligheter till spekulering och "arbetarinkomst" — och människorna blevo gulascher och jobbare i alla former. Kristiden bjöd på ett skådespel av omätlighet förstorrelse och hejdlöst barbari nere på krigsskådespelerna — och de råa instinkter som ligga dolda i människans natur blevo inför "eldens återaken" kallade fram till ohäyglig aktualitet.

När man ser huru människornas natur som ett ler i de olika miljöfaktorernas kraftiga hand, så förstår man, att problemet framför alla andra är att skapa en god miljö för de mänskliga anlagen, en miljö som i ekonomiskt avseende erbjuder en god och trygg utkomst och som i andligt avseende innebär tillgång till de stora livsfröjande kulturvärden. En sådan miljö för alla, och en stor del av den ondskan, som man kanske vant sig vid att betrakta som en outrotlig "arvsynd" hos människosläktet, skall försvinna.

För oss nykterhetsvänner är det utomordentligt lärorikt att ta de här antydande kristidsfenomenen i betraktande. De kunna lära oss mycket. Först och främst väcka de till liv den frågan: hur mycket betyder alkoholen för utformandet av den miljö, vari de mänskliga odhena spirar upp? Den moderns vetenskap har i sin behandling av alkoholproblemet allt mer kommit att se det som ett miljöproblem. Och därigenom har frågan icke blivit mindre allvarlig, snarare tvärtom. När vi se hur starkt de yttre händelserna under kristiden kunde förändra människans moraliska genomsittelse, då förstår vi kanske bättre än förr, att en sådan miljöförändring faktor som alkoholbruket icke är något att leka med. Om tidens lösen blir att skapa en allt bättre jordmån för de mänskliga anlagen, då betyder detta också en hänsynslös kamp mot alla ovanor och seder som försämrade denna jordmån. Och alkoholbrukets roll i det avseendet är till fullo klarlagd.

En annan fråga infinner sig också vid betraktandet av kristidsfenomenerna, och den är åtskilliga gånger varit uppmärksamhet i denna tidning: i hur hög grad har kristidens moraliska depression nedbrutit de kulturvärden, som nykterhetsrörelsen genom sin uppfostrande verksamhet framskapat? Det är att befara att detta har skett i mycket stor utsträckning. Åtskilliga förhållanden på folknykterhetens område bestyrka denna farhåga.

En intressant statistisk belysning av kristidens inverkan på nykterhetstillståndet i Sverige och Norge har man fått genom en serie föredrag, som förste aktuarien dr. Hans Gahn nyligen hållit i Kristiania. Han har bl. a. påpekat huru som man i båda dessa länder redan under världskrigets början genomförde vissa restriktioner, som lämnade ganska goda resultat, nämligen i Sverige det individuella kontrollsystemet och i Norge brännvinsförbudet. Mot världskrigets slut försämrades emellertid nykterhetstillståndet i båda länderna, i Sverige på grund av hembränningen och i Norge på grund av en ömattlig vinkonsumtion. Härav kan man förstå, att det i Norge inte enbart var brännvinsförbudets fel att vindrickandet tog sådan utbredning och att det i Sverige inte blott berodde på restriktionerna att hembränningen flammade upp så oerhört, utan det måste ligga djupare orsaker till denna sorgliga utveckling, och vi komma då fram till kristidsmoralen som en av det ondas rötter.

Det moraliska tillfrisknandet, som nu så småningom äger rum i den svenska folksjälén, kommer givetvis att i många avseenden ha goda följder. Man kan vänta, att restriktionssystemet skall medföra gynnsammare resultat än vad tidigare varit fallet. Dr. Gahn antydde i sitt ovan nämnda föredrag, att fyrtioförförseelserna i Sverige synas för 1921 komma att stanna vid 30,000 mot 46,000 år 1920. Men av ännu större betydelse är det att förbudstanken tillväxer i styrka allt efter som kristidsförvildningen försvinner. Det orealistiska förbudsmotstånd, som gjort sig gällande i många kretsar, har icke så ringa utsträckning haft karaktären av en kristidsföreteelse. Det kanske dröjer längre än nykterhetsfolket beräknat innan förbudstanken åter kommer i högonjunktur, men att utvecklingen leder oss dithän är fast och visst. När det svenska folket återvunnit sin andliga hälsa skall det helt säkert ge sin fulla anslutning till den samhällsmoraliska princip varpå förbudskravet vilar.

Ruinstad i södra Afrikas guldland.

(Forts. fr. sid. 1.)

Och åtminstone dessa östra delar har varit krönt av låga, koniska torn och av höga, smala upprättstående stenar, av vilka ännu några finnas kvar på sina gamla platser. Det är granitstenar, ända till tre meter höga, och de påminna ej så litet om våra bautastenar. Den nuvarande östra kanten av muren är fyra eller fem meter bred, och vid foten av muren naturligtvis betydligt bredare, och den är genombruten av tre trånga öppningar, partier, vilka både ut- och invändigt vackert byggda trappor av buggen granit leda upp. När fara hotade, stängde man dessa öppningar i muren. En del av muren är tätt under östra kanten smyckad med en enkel men smakfull ornamentik, ett slags sickacks ornament, åstadkommet därigenom, att man ställt huggna stenar av samma

slag, som muren består av, två och två emot varandra i rätt vinkel.

Platsen innanför muren är genom en mängd ådalar och yngre murar, vilka några få äro eller varit nästan lika höga som yttermuren, delat i inbågade, vilka säkerligen varit användbara för religiösa ändamål. Detta tycks framgå av några konstruktioner, som anses ha varit altaren eller offerplatser. Några av dessa murar löpa längs stycken jämades med yttermuren, så att det bildas långa och mycket trånga passager, som leda till någon av de inbågade platserna.

Framför den tvärgående muren ligger av den längsta passagen ligger mot sydost de båda mycket onatiska koniska tornen, av vilka det största är väl bebehållet, medan det mindre är betydligt skadat. De äro uppförda av omsorgsfullt huggade, avånga och fyrkantiga stenar och det högsta av dem är över 10 meter högt, men man antar, att det ursprungligen varit

ett par meter högre. Det har upptill varit smyckat med ett tandomament, vilket nu är nästan helt och hållet försvunnet. Dylika märkliga byggnadsverk har man anträffat annanstädes i Rhodesia och i södra Arabien, på Sardinien och på flera andra ställen. Golven i inbågarna äro gjorda av en mycket hård cement bestående av dekomponerad granit och kalk som på åtskilliga ställen hållit sig förvånande väl.

På Akropolis höjden finnas massor av fästningsmurar och tempel m. m., några av mycket betydande dimensioner, och överallt i trakten träffa man på grupper av ruiner, av vilka dock endast ett fåtal blivit närmare undersökta.

Från vilken tid och från vilket folk leda dessa ruiner sitt ursprung? Det må genast sägas, att de icke häröra från samma tid och från ett och samma folk. De äro av dem, särskilt Elliptiska templet och de flesta av ruinerna på Akropolis, äro mycket gamla, och man antar, att de blivit uppförda av ett sydarabiskt, himjariskt folk. Man har tänkt sig, att man i landet med dessa ruiner skulle ha funnit det Ophir varifrån Salomo hämtade guld och elfenben m. m., men detta är näppligen fallet. Ophir har troligtvis legat någonstans i Syd-Arabien ditt guld m. m. förde från den himjariska kolonien i Syd-Afrika och från Indien. Mycket bl. a. en del fågelfigurer, falliska figurer, gudmycken m. m., som kommit i dagen vid utgrävningar i ruinerna, äro för att de äro av dessa verkliga äro av himjariskt ursprung, men om det förhåller sig så, är det märkvärdigt, att man icke träffat på en enda himjarisk inskrift, fastän sådana äro vanliga i Syd-Arabien. Man har ej heller upptäckt den äldsta befolkningen gravar. I yngre lager hittar man medeltida arabiska saker, som visa, att även araber levat och arbetat på platsen. I ännu yngre lager anträffas portugisiska kvarlämningsvapen och i de yngsta lagren finnas saker, som häröra från den nuvarande svarta befolkningens förfäder. Det är så gång så namnkunniga och sagoomspinnare guldlandet och "kjesardomet" Monomotapa — en kafferstat — låg i dessa trakter.

Svenska Sångarfästen i Kenora

Svenska Sångarbröderna i Winnipeg hålla en välfylld konsert inför fullsatt hus.

Lördagen den 12 augusti var en högtidlig i Kenora, ty då avhöll Svenska Sångarbröderna en konsert därstädes. Lokalen var tillräckligt fylld, o. omkring 250 personer hade infunnit sig. Programmet upptog hälsningstal av herr Chas. Bruzell, ordförande för Sångarbröderna. Fader Bruzell skötte sin uppgift som ceremonimästare för aftonen på gammalt valkänt manner. Herr Bruzell är trevlig och kvick och rak i ryggen som en gammal officer och han har alltid skrattarna på sin sida.

Den övriga delen av programmet upptog ett kortare anförande över den svenska sången av redaktör Remidav, vilken framhöll att det band, som mest hållit svenskarna samman var just sången. Talaren gav en kort skiss över den svenska sångens ursprung samt följde dess lopp tider till igenom. Vad nu Sångarbröderna beträffar, så har denna tidning och dess redaktör gjort allt, vad i dess förmåga står att stöja dem. Och kommer att så göra i fortsättningen.

Unga fröken Lilly Floeden, som in om parantes sagt är organist i svenska lutherska kyrkan i trots av sina unga år, skötte ackompanjemanget samt spelade dessutom ett solo. Hon skötte sitt uppdrag på ett allra bästa och om henne kan man med rätta säga, att det barnet månne blivit något med tiden.

Herrar Bruzell och Backman sjöngo några nummer ur de oförgätliga Glutarna och gjorde det på ett sätt, som lände dem till all heder. Den huvudsakliga delen av programmet utgjordes dock av sång av Sångarbröderna. De sjöngo Du gamla, du fria; Sångarfästen; Hjärtats såga; Skrättarna mina barn och vänner; Lilla Stina; Joachim uti Babylon; Norrland; Längtan m. m. Samtliga deras nummer mottogs med berättigt bifall och de måste sjunga flera extranummer. Samma var och förhållande med herr Manne Backman, som sjöng ett solo: När stjärnorna blänker.

Det allmänna omdömet om denna konsert var, att den i alla var synnerligen lyckad. Publikens var nästan belästen och frestade att genomgå de friska applåder. Svenska Sångarbröderna ha genom denna konsert vunnit många vänner i Kenora, som komma att önska att få höra den igen. Men det var ej endast Kenoraborn, som avhörd sig denna konsert. Såväl här i sett så många Winnipegbor där, som denna gång.

I Svenska Sångarbröder äro värda tack, för vad ni utträtt för svenskheten i och genom er sång. Hälften alltför sångens fäna högt och motigen värt och våra landsmäns tack för vad ni bitills utträtt i den vägen!

Efter ett år på Wrangel Island kom' mer avancerat av Stefanssons expedition att föras tillbaka till Nome, Alaska.

Canada-Nyheter

Brandon College. De skandinaviska studerande, som i år examineras under Department of Education, ha enligt de nyligen publicerade resultaten varit enastående successfulla. Alla utom möjligen en ha vunnit sitt år och promoverats till högre klasser eller grader. Och denna ene torde närmast s. k. re-read av trene examina och vänta sitt år. Inom universitetets eller artsdelen har passerat alla skandinaviska studenter i varje ämne. Ingen erhöi något s. k. sup. Detta är också synnerligt tillfredställande. Supplementals eller "soutp-tickets", som studenterna för gemytlighets och humorens skull kalla dem, äro få efterlängade.

En trevlig avskedsfäst hölls den 9 augusti hos familjen Victor Johnsons i Kenora, Ont. för Mr. M. P. Overland från Duluth och miss Elsie Noreus härifrån staden. Miss Noreus, populär bland den skandinaviska ungdomen, reser i dagarna till U.S.A. för att där göra ett längre besök. Hennes vänner hade på grund därav kommit att säga ett åska svenskt adjö. En klava i penningar överlämnades till Miss Noreus och till Mr. Overland gavs en "Eversharp" penna. Mr. Overland har tagit stort intresse i den religiösa verksamheten bland skandinaverna i Kenora. Det är med saknad vi se honom lämna oss, men vi skola minnas honom som en helhjärtad kristen och följa honom med varma välgångsönskningar. Sedan ett kort program utförts, serverades den oförgätliga kaffetären och man skildes för att ej så snart glömma "suprisen".

G. S. Fryklind.

Eriksdale och Nylund, Man. Som mären lider mot slutet och skördetiden är inne, under såningsmannen finnas här något att skörda? Svaret på denna frågan i naturen så väl som i den kristna kyrkan på jorden beror på tre saker, nämligen: på säden, på såningsmannen och på jorden. Den bästa säden, Guds ord, har med Guds hjälp av såningsmannen utsetts och den senare såsom vanligt börjar nu att se efter frukt på åkern som han skött. Men han såsom alla andra såningsmän har den sorgliga erfarenheten att fienden har satt ogräs bland vetet medan folket sov, samt att den goda säden har fallit vid vägen, på stengrunden, bland törnen, och somt även i den goda jorden. Pris och åra till Gud därför att de få korren som fallit i den goda jorden givet frukt dels trettiofalt, dels sextiofalt, och dels hundrafalt. Men det är såningsmannens önskan och bön att många fler skulle vara villiga att ha va sin stenåker (hjärtat) odlad så att möjligheten vore vid hand att det outsägliga ogräset kunde utrotas och den goda säden inplanteras. Nästa söndag den 20 augusti firas engelsk gudstjänst kl. 11:00 f. m. Svensk högmässa kl. 2:30 e. m. efter den sammanslutt sammanträderna barnen för söndagsskola. Vi hava nu 22 barn som äro i vägna lära frälsningsväg, men vi skulle med glädje ta av ren naturnödvändighet.

ER DET ET ?

HVOR DU SKAL REISE

—SOM HÖLDER DIG FRA AT TA EN FERIETUR

Saa la os hjelpe dig at løse det spørgsmaal ved at foreslaa "THE NATIONAL WAY"

PACIFICKYSTEN ØSTLIGE CANADA

CANADIAN NATIONAL tilbyder diverse ruter til Pacifickysten, enten med jernbane eller dampskib, returner med jernbane eller vice versa. Paa denne maatte gives passagerne anledning til delige ture og faar reise gennem forskellige territorier paa turen frem og tilbage. De nordlige canadiske klippebjerge hvor de glennemkjeres af Canadian National er de smukkeste scenerier man har paa dette continent og saa vidtstrækkende at det er omtrent nyt ennu. For at gjøre din trip fuldstændig skulde du stoppe nogle dage i Jasper Park.

SPECIELLE SOMMERPRISER NU EFFEKTIVE

Daglige gennemgaerdet transkontinentale tog

KORT TID—KORT RUTE—GOD JERNBANE—UTMÆRKET BETJENING

THE "CONTINENTAL LIMITED" kjører daglig i begge retninger mellem Montreal og Toronto, Cochrane, Winnipeg og Vancouver og består af helt staaevogne, compartment, observations og bibliotek vogne. Standard turist sovevogne og spisevogne, Colonist vogne og Coaches.

Der er mange valg at gjøre mellem stovpervog og vel sætte dig istand til at reise over nye strækninger hver vel.

Alle agenter vil være til din tjeneste for turen, rute, priser, gjøre reservationer og se efter alle detaljer.

Canadian National Railways

peka ut, densamme åt mycket flera. På lördagskvällen kl. 9:00 den 19de aug. håller ungdomsföreningen en "Love Letter Social" i Nylund skolan och på lördagskvällen den 26te augusti håller föreningen sitt vanliga möte i mr. och Mrs. Lundmarks hem. Alla äro välkomna till våra möten och gästjänster! Anton Nelson.

Skarpa ord mot Poincaré i "Observer."

I en säkerligen inspirerad ledare riktar Observer en varning till Frankrike, som icke kan missförstås, om att England kommer att dra sig tillbaka från de kontinentalt angelägenheterna, om franska regeringen icke tar sitt förnuft till fanga. I artikeln betecknas Poincarés promemoria till den franska representanten i skadeståndskommisionen som föga förhoppningsfull. Sådana halvheter som Poincaré föreslår löva intet resultat. Skall det fortsätta på detta sätt, kommer markvalutan att sjunka alltmåra och kommer att dra de övriga europeiska valutorna med sig. En handfull pappersgarantier kommer vid det finansiella sammanbrottet att utgöra en dåligt aman ar. Frankrike kan alltför lätt förklara sig ur stånd att betala utan att skada sin kredit, men om Frankrike skulle göra detta, skulle det aldrig mera bli i stånd att finansiera ett krig eller ens upptaga ett utlånskt lån. Om skadeståndet från dess fantastiska höjd bringas ned till reell nivå, så skall därigenom även det skadeståndslån underlättas som Frankrike så väl behöver. Om Frankrike icke kan välja i detta fall, beror det på att det icke har fått klart för sig om det bättre behöver pengarna än Tysklands underkuvande. Om Frankrike vill ernä bekaderna, så äro förhandlingarna mellan Poincaré och Lloyd George onödiga och skadeståndproblemet är olösligt. Då kan någon förbättring av valutakursen icke inträffa. Om Poincaré ännu hoppas kunna lösa krisen därigenom att han helt enkelt pressar fram garantier, kommer engelska regeringen att vara tvungen att intaga en ny ståndpunkt. I detta fall skola vi förmodligen lämna Frankrike isolerat och helt och hållet inriktas på verksamheten inom det brittiska världsriket. Artiklen slutar: Enten kommer med nödvändighet till den punkt då den antingen måste upplösas eller också förföra skenet av en union. Med hänsyn härtill betyder markens fall en vändpunkt för Europa, och det gälder av ren naturnödvändighet.

FARLIGT SKRÄMD

"Varje morgon jag vaknade upp, kände jag, att något förfärligt skulle hända."

Skriver Mrs. M. och hon säger vidare: "Jag undrar om någon annan kvinna någonsin haft sådana anfäll av nedtryckthet, som jag hade över ett år. Jag var så ytterst nedtryckt, att hade det ej varit för mina barn, så tror jag, jag gjort slut på mitt liv. Var dag och natt var en nattmar. Jag fruktade gå till sängs, ty jag låg vaknen nästan hela natten. På jag sov, hade jag de mest otäckas drömmar. Jag kunde ej äta. Jag var fullständigt nedbruten — intet intresserade mig, intet slog an på mig. Jag rådförde flera läkare. De föreskrevs olika medel att bygga upp mig, men dessa preparat gjorde mig intet gott. Läkarna sade mig jag var nervöst nedbruten. Jag var trött hela tiden. Jag kände var dag, att min styrka lämnade mig. Minsta ansträngning gjorde mig genomtrött. Jag visste att jag gradvis försämrades. Jag kände jag skulle dö och jag var så genomlyskad att jag ej bydde mig om, vare sig jag levde eller ej. Och då hörde jag om Carnol och vad för en fin tonic det var. Först vägrade jag taga det, då jag var säker, det ej skulle göra mig något gott. Slutligen försökte jag det med de mest underbara resultat. Jag är nu frisk och lycklig var minut på dagen. Jag åter med appetit och sover sunt. Mina vänner vilja ej tro, att Carnol endast gjort detta för mig. Jag är aldrig nedtryckt nu och var dag är en glädje. Vad Carnol gjort för mig, skall det göra för er."

Carnol säljes hos apotekare, och om ni kan säga med gott samvete, sedan ni försökt det, att det ej gjort er något gott, återänd då flaskan och apotekaren kommer att återge er edra pengar.

HOUSEHOLD REMEDIES CO.,

325 Logan Avenue, Winnipeg, Man.

SWEDISH CANADIAN SALES LIMITED

208 Logan Avenue, Winnipeg, Man.

PETER C. JOHNSON av Readlyn, Sask., säljer

"Carnol i sitt territorium, samt i Syd Sask."

VI ÖNSKA

OMEDELBAR DIREKT BEKÄNNING AV

SENECA ROOT

i stora eller små kvantiteter för vilket vi betala er

48c. till 55c.

f.o.b. Winnipeg — enligt kvalitet.

AVEN SAND OSS ER

ULL

R. S. ROBINSON & SONS, Ltd.,

53-51 Louise St., Hörnet Pacific Ave. WINNIPEG, MAN.

UNGA MÄN

som ha lust till att läsa sig själva, skulle skriva efter

"LIFVETS HEMLIGHETER"

Boken omhandlar lifvets hemligheter, riketskapet, många slaga sjukdomar, hemliga synder, dessa följder, förfärliga och hur man kan bota sig själv i hemmet, o. s. v. och är i hög grad intressant. Skickas gratis i förpackad form till alla som N. ROSENBERG CO., 117 N. Dearborn St., Room 216, Chicago, Ill.

ÄMNAR NI TAGA EN VÄN, FAMILJEN ELLER NÅGON SLÄKTING HIT ÖVER IFRÅN GAMLA LANDET?

OM SA

Låt oss hjälpa er med att ordna alla nödvändiga papper för immigrationsmyndigheterna samt uti att välja den bästa och bekväma rutten för passageraren. Tveka ej att till oss framställa alla frågor, ni önskar. Vi skola göra vårt bästa för att besvara var och en av dem på ett tillfredsställande sätt samt ge er alla råd, som vår långa erfarenhet inom ångbåts- och passagerarbetejning sätter oss i stånd att giva.

Då ni skriver till oss, låt oss veta, om det är mer än en, som ni önskar sända biljetten till. Nämn även varest i det gamla landet sagda person eller personer bo.

Per omgående poster sänder vi er seglingslistor, priser och nödvändiga papper, vilka måste ifyllas av er och återsändas till oss. Vi se efter alla detaljer. Våra agenter i gamla landet meddela genast passageraren, så snart de fått notis därom från oss, samt ge honom alla upplysningar och meddela honom, när han måste resa för att taga sin båt. Med andra ord sagt: När ni köper förskottsbelat biljett genom P. M. Dahl Steamship Agency, kan ni vara förvisssad om att allt, vad i vår makt står, göres för att tillförsäkra passageraren komfort samt att varje detalj eftersees, så att inget dröjsmål uppstår, då passageraren anländer hit. Härmedan ange vi priserna för tredje klassens förskottsbelat biljetter från ordinarie hamnar i Sverige, Norge och Danmark till Winnipeg, Canada.

Via England över New York\$132.50—\$135.50—\$137.50
Med direkta linjer öfver New York\$168.50 och \$170.50

KOM IHAG ATT VI UTSTÄLLA BILJETTER TILL VILKEN PLATS SOM HELST I CANADA ELLER FÖRENTA STATERNA SAMT ATT VI REPRESENTERA ALLA LINJER.

Utländsk växelkurs: Vårt departement för utländsk växelkurs (foreign exchange) är i stånd att handlägga alla penningtransaktioner. Vi ha korrespondenter i alla städer och orter i Sverige, Norge och Danmark. Våra kurser kunna ej lupliceras.

Om ni planerar en tripp till gamla landet, tillskriv oss för seglingslistor och priser. Vi äro här för att betjuna eder.

P. M. DAHL STEAMSHIP AGENCY

325 Logan Ave., 3 block från Main Street, WINNIPEG, CANADA.